

Diplomákat osztanak

Munkatársunktól
A Szegedi Tudományegyetem három karán tartanak ezen a hétvégén diplomaosztó ünnepségeket. A Mezőgazdasági Főiskolai Kar végzős agrármérnök hallgatói június 23-án, pénteken 10 órakor vehetik át oklevelüket a hőmezővársárhelyi Fekete Sasban. A Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar harmincötödik tanévzáró-diplomaátadó ünnepi tanácsulése ugyanezen a napon 11 órakor kezdődik a szegedi Ifjúsági Házban. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karon olyan sok pedagógus végez, hogy az okleveleket két alkalommal adják át.
Először június 24-én, szombaton fél 10-től, 11-től és 12.30-tól, másodszor vasárnap fél 10-től és 11-től a belvárosi moziban.

Gyógyszerészek ülése

Munkatársunktól
„A gyógyszer-nagykereskedelem helyzete napjainkban Magyarországon” címmel szervez tudományos ülést az MTA Szegedi Területi Bizottságának gyógyszerészeti szakbizottsága a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Csongrád megyei szervezetével közösen. Az ülés június 21-én, szerdán 18 órakor kezdődik a SZAB székházában.

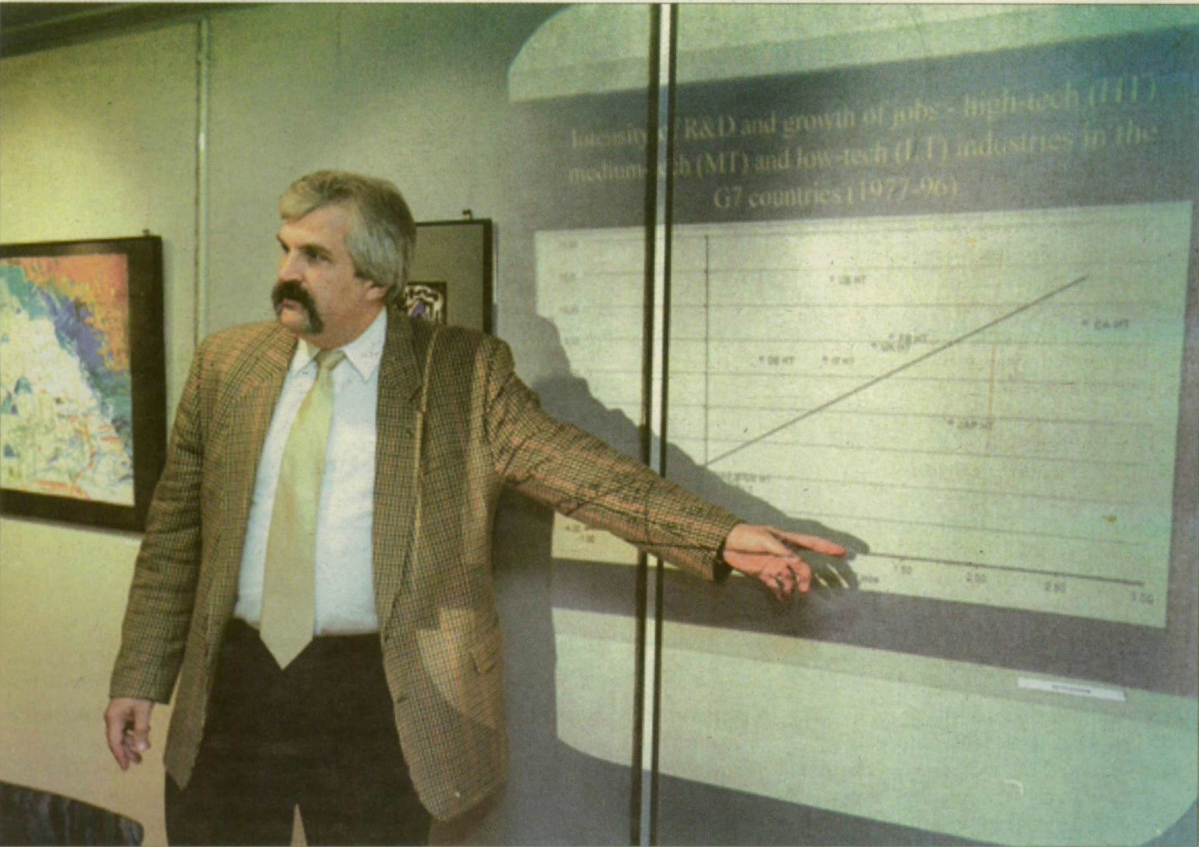
A Széchenyi-terv vitája

Munkatársunktól
A Gazdasági Minisztériumban kidolgozott Széchenyi-tervnek a régiók fejlődésére, különösen a Dél-Alföldre gyakorolt hatásáról rendeznek vitaülést június 21-én, szerdán 15 órától a Szegedi Akadémiai Bizottság székházában. A vitaindító előadást Geiszthauer Éva, a Gazdasági Minisztérium Gazdaságelemzési és Programfejlesztési Főosztályának vezetője tartja. A vitában előzetes felkérés alapján ketten – dr. Lengyel Imre kandidátus, az MTA Regionális Tudományos Bizottságának alelnöke és dr. Valastyán Pál, az MTA doktora, a SZAB Innovációs Munkabizottságának elnöke – szólalnak fel. A vitaülést a SZAB Gazdaságtudományi Szakbizottsága, a Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kara és a Magyar Közgazdaságtudományi Társaság Csongrád megyei szervezete közösen rendezi meg.

Felkészítő tábor

Munkatársunktól
A Tehetségért Mozgalom szervezésében felvételi előkészítő tábori rendeznek a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán július 9-től 19-ig. Felkészítés a következő tantárgyakból lesz: magyar, történelem, angol, német és francia. Az előkészítést egyetemi oktatók tartják. A tábor önköltséges, a részvételi díj az ellátástól függ. Az óradíj 200 forint. A tábor részvételi díjának csökkentésére ösztöndíj igényelhető.
Érdeklődni az 544-128-as és az 544-129-es telefonszámon, vagy a Tehetségért Mozgalom irodájában (Szeged, Tisza Lajos krt. 103.) lehet.

Az agykapacitás és a dollár hányadosa
Több jut kutatás-fejlesztésre

Szabó Gábor: Nemcsak a fejlett országoktól, hanem a régió többi államától is le vagyunk maradva. (Fotó: Miskolczy Róbert)

Régi nőta, hogy Magyarországon nemcsak a fejlett nyugati országokhoz, hanem közép-kelet-európai társainkhoz képest is kevés pénz jut kutatás-fejlesztésre. Az azonban új információ, hogy jövőre 18, 2002-ben pedig 19 milliárd forintot szán K+F-re a kormány. Erről nemrég Szabó Gábor, az Oktatási Minisztérium kutatás-fejlesztésért felelős helyettes államtitkára beszélt Szegeden.

Az Európai Unióban a múlt év második felében átfogó felmérést készítettek, melyből kiderült: csak a csúcstechnológiára épülő szektoroknak van komoly munkahelyteremtő képességük. A vizsgálatból azt is igazolta: kisebb a munkanélküliség ott, ahol jelentős pénzt fordítanak kutatás-fejlesztésre. A célzott felmérést

az EU azért készítette, hogy kiderüljön, mi az oka a fejlett európai országok gazdasági lemaradásának az Egyesült Államokhoz és Japánhoz képest. A válasz előre várható volt: a rosszabb versenyképesség elsődleges oka a kisebb K+F ráfordítási hányad.

A kutatás-fejlesztés fontossága tehát aligha vitatható, ugyanakkor Magyarországon jelenlegi helyzetéről e tekintetben nem sok jó mondható el. Nemcsak a fejlett országokhoz, de a térség többi államához képest is le vagyunk maradva; Szlovénia, Csehország, Szlovákia és Lengyelország is jóval többet költ kutatás-fejlesztésre, mint mi. A forráshiány mellett – vagy annak következtében – kevés a kutatónk, különösen az ipari szektorban. Azt, hogy ezen a helyzeten változtatni kell, már egy ideje senki nem vitatja, eddig azonban a gazdaság erőtlenségére hivatkozva elmaradt a K+F-keret jelentős emelése.

Az erőteljesebb ütemű gazdasági növekedés, a

csökkenő adósság és munkanélküliség viszont azt jelzi: egyre egészségesebb a gazdaság. A jelenlegi 6 százalékos GDP növekedési ráta már lehetővé teszi, hogy több jusson kutatás-fejlesztésre. Szabó Gábor szerint ez a gazdasági növekedési ütem 3-5 évig tartható; most van tehát itt az ideje, hogy jelentősen emeljük a K+F ráfordításokat. Egyrészt bátorítani kell a Magyarországon működő külföldi tőkéket, nagyvállalatokat, hogy itt is végezzenek kutatásokat, másrészt javítani kell a kis- és középvállalkozások technológiai színvonalát. Mindez már nemcsak elképzelés, hanem elhatározás, hiszen a kutatás-fejlesztés, mint prioritás bekerült a Széchenyi-tervbe, és a miniszterelnök is bejelentette, hogy 2001-ben 18, 2002-ben pedig 19 milliárd forintot szán a kormány erre a területre. A cél az, hogy a K+F-re fordítható pénzösszeg 2002-re a jelenlegi 0,85 százalékról a GDP 1,5 százalékára növekedjen.

Szabó Gábor hangsúlyozta, hogy a megemelt összeg

csak akkor biztosítja az ország technológiai fejlődését, ha azt egy hatékonyan működő rendszerben, jól használjuk fel. Magyarországon legnagyobb vonzereje a befektetők szemében a kedvező „agykapacitás/dollár hányados”, ami azt jelenti, hogy jól képzett munkaerő elfogadható áron áll rendelkezésre. Ahhoz, hogy ezt a jövőben is fenn tudjuk tartani, a csúcstechnológiára épülő vállalkozásoknak be kell szállniuk a humán erőforrás-képzésbe. Ennek egyetlen lehetséges módja, hogy a gazdasági szféra részt vesz azoknak az új típusú képzéseknek a finanszírozásában, amelyekre a fejlett technológiák alkalmazásához szükség van. Az ugyanis ma Magyarországon nem járható út, hogy a képzésekhez más, hagyományos szakok rovására csoportosítsanak át központi költségvetési támogatást. Márpedig a „hi-tech” nemcsak a csúcstechnológiákra, hanem az azokat működtető, jól képzett embert is jelenti.

Keczer Gabriella

Klebelsberg és Kolozsvár öröksége
Döntöttek az egyetem címeréről

Munkatársunktól
A Szegedi Tudományegyetem tanácsának legutóbbi ülésén határoztak arról, milyen legyen az intézmény új címere. A testület tagjai két tervezet közül választhattak.

Aranyozott girff, kezében fáklyával, kapubástya és babérágak. Ezek a legfontosabb motívumai annak a címernek, amelyet a Szegedi Tudományegyetem új szimbólumaként választott ki két változat közül az intézmény tanácsa. A címet dr. Szegfű László, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar tanácskezelő főiskolai tanára tervezte.

Az új címer közepén hegyes talpú pajzs áll. Az ebben látható aranyozott griff Klebelsberg Kunó címerének boglárpajzsából került át, kifejezve az elismerést az egykori kultuszminiszter munkásá

sága iránt, amelyet a szegedi megeremtésében végzett. A griff által tartott aranyozott fáklya a világosság eszköze a sötétségben, éppen ezért a tudományok megjelenítésének gyakori formája. Az ezüst sávok 1719 óta a Tiszát és a Marost szimbolizálják. Egy-egy utalnak tehát a régióra, illetve Szeged városára, mint

az egyetem egyik anyavárosára. A három ostroparkányzatú toronnyal erősített kapubástya Kolozsvár címeréből került e jelképhez annak megőrkítéséért, hogy az egyetemet 1872-ben Kolozsvárról alapították, s onnan került a trianoni döntések következtében Szegedre. Így az SZTE a kolozsvári egyetem jogutódja.

A babérágak egyrészt kifejezik az egyetem tudományos eredményeit, a képzésben nyújtott magas színvonalat, de emléket állítanak az intézményhez kötődő minden hősnak és áldozatnak egyaránt. A „Veritas” a tudományos igazságok megismerésének és hirdetésének igényét, a „Virtus” az ehhez szükséges erények mindenkor követelményét, a „Libertas” pedig az előző két princípium megvalósulásának alapfeltételét – az egyetemi autonómiát – fogalmazza meg.

A körirat – Universitas Scientiarum Szegediensis Szegedi Tudományegyetem – kinyilvánítja, hogy az egyetem kultúrájának éppúgy része kíván lenni az intézmény, mint a magyarnak. A körirat használható pecséten, illetve zászlón is. A körirat aranya a beérte termésre, az oktatás és tudományos kutatás eredményességére célozhat.

Dr. Burger Kálmán emlékére

Az elmúlt év őszén a tiszteletére szervezett tudományos ülésen köszöntöttük Burger Kálmán akadémikust, a Szegedi Tudományegyetem professzorát 70. születésnapján. Reméltük, hogy még több, ehhez hasonló alkalomból ünnepelhetjük. Határtalan optimizmusa, reménykedése és életkedve azonban nem tudott felülkerekedni a talán mindannyiunkra leselkedő betegségen, és mélységesen megrendülve hallottuk a hírt, hogy június 8-án elhunyt. A lelki fájdalom mellett mindannyiunkban a pótolhatatlan hiány és veszteség érzete ébred eltávozásával.

Hiszen veszteség érte a tudományos világot, ahol közel ötvenéves kiemelkedő tudományos munkásságából származó eredményeiből nagyon sok külföldi és hazai kutató merített ötleteket, tanult tapasztalatiból. Veszített a nemzetközi és hazai tudományos élet. Ő jelenlétével már nem, csak alkotásaival növeli a magyar tudósok, kutatók tekintélyét és becsületét, mint ahogy tette azt vendégkutatóként és -professzorként a Stockholmi Műszaki Egyetemen, a Stuttgarteri Műszaki Egyetemen, az East Anglia Egyetemen és a világhírű Princeton Egyetemen, nem feledkezve meg az ELTE és a JATE szervesen és analitikai kémia tanszékein kifejtett kimagasló színvonalú oktató és kutatómunkájáról. Az előbbin kezdte el 1954-ben nagy ívű tudományos pályafutását. Négy év múlva már megszerezte a tudományok kandidátusa, 1966-ban a tudományok doktora címet, 1990-től az MTA levelező, majd 1993-tól rendes tagjai közé választotta. 1994-ben a nemzetközi tag-ságú Accademia Peloritana dei Pericolanti levelező tagjai sorába emelte.

Veszített a tudományos közelet, ahol számos szervezetben aktívan vett részt. Veszteség érte Szeged városát, tagja volt a Szegedért Alapítvány Tudományos Kuratóriumának, és kiemelkedő képességű professzora volt a város egyetemének, ahova 1983-ban a JATE rektorának felkérésére került a Szervetlen és Analitikai Kémia Tanszék élére. Megszervezte a környezet- és természetvédelmi oktatást és kutatást koordináló regionális centrumot, és vezette a környezetkémiai doktori programot. 1986–90 között tudományos rektorhelyettes volt, és múlt évi nyugdíjba vonulásáig elnöke az egyetem habilitációs bizottságának.

Szakmai szempontból a legnagyobb veszteség azonban talán jelenlegi és leendő tanítványait érte, akik már nem hallgathatják kiemelkedő szakmai színvonalú és csodálatos didaktikával felépített, világos, áttekinthető, élvezetes előadásait; akikről már nem kéri számon a vizsgákon nagy nyugalommal, mérhetetlen segítőkészséggel, a lényegre összpontosítva azt a tudást, aminek átadása élete legnemesebb célja, és talán legnagyobb odaadásra ösztönző cselekedete volt. Szellemisége a számos, nevével fémjelzett tudományos dolgozat és előadás mellett fennmarad tudományos monográfiájában, amiből 5 angol, 2 orosz és 1 japán nyelven jelent meg, 3 tankönyvét még sokáig forgathatják haszonnal egyetemi hallgatók és végzett szakemberek.

Mindannyiunk vesztesége óriási. De Burger Kálmán példaadó emberi tulajdonságait, derűjét, bölcsességét, irigylésre méltó nyugalomát barátai, munkatársai, tanítványai és ismerősei mindig őrizni fogják.

Kálmán! Tudjuk, jólesett neked is, ha munkád és tevékenységedet hivatalosan is elismerték (mint ahogy tették például a legnagyobb szakmai elismerést jelentő Széchenyi-díjjal), de nem feledjük azt, hogy legnagyobb örömedet e téren mindig is munkatársaid szakmai sikerei és a tanítványaid szemében megcsillanó felismerés fényei nyújtották. Mintha hallanánk megnyugtató és az örök optimistára jellemző, derűs megjegyzésedet, hogy ne csüggedjünk, az élet megy tovább! Igen, biztosan. De azért tudnod kell: nélkülöd nem úgy, mint ahogy veled ment volna.

Dombi András

Emberi kapcsolatokra oktatnak

E hónap végéig még lehet jelentkezni arra a mentálhigiénés posztgraduális szakképzésre, amelyet a korábbi Testnevelési Egyetem szegedi konzultációs központja indít szeptemberben.

A korábbi Testnevelési Egyetem (ez év elejétől a Semmelweis Egyetem része) szegedi konzultációs központja 1993 óta folytat mentálhigiénés posztgraduális szakképzést. A hat féléves, levelező tagozatos rendszerben – havonta egy hétvégén – folyó oktatás célja olyan komplex mentálhigiénés szemléletmód, ismeretanyag és készségek kifejlesztése, amelyek birtokában a végzett hallgatók hatékonyabban és tudatosabban folytatják eredeti segítő hivatásu-

kat. A képzés tehát elsősorban a segítő foglalkozásúak – óvoda- és gyógypedagógusok, tanárok, ápolók, védőnők, szociális munkások, jogászok, katonák, rendőrök, lelkesek – számára lehet hasznos, mert megtanulják az emberi kapcsolatokhoz szükséges ismereteket integrálni saját szakterületükbe.

Az érdeklődők június 30-áig még jelentkezhetnek az „Alapítvány a Mentálhigiéné Oktatására” címen (6701 Szeged Pf.: 1238). A jelentkezőknek felvételi beszélgetésen kell részt venniük. Érdeklődni a 62/319-078-as telefonszámon dr. Ónody Sarnoltánál lehet.

H. Sz.